

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ליקויי למידה כגורם סיכון - 37822

תאריך עדכון אחרון 11-09-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גילה אמיתי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gila.amitay@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ד' 18:00-19:00, 12:10-13:00 בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק במאפיינים מרכזיים של נוער עם לקויות למידה, ויעסוק בקשר בין קיומן של לקויות למידה לבין חוסן וסיכון וכן, סטייה חברתית. הקורס יסקור את אופני ההתמודדות האישיים, המשפחתיים והמערכתיים עם הלקות בעיקר בשנות בית הספר וכן לאחר מכן בבגרות בתחומי התעסוקה, החיים האישיים וכן הגיוס לצה"ל. כמו כן ננסה להבין את התהליכים שמובילים תלמידים לקווי למידה למצבי סיכון ומצוקה ואת יחסן של החברה והרשויות החברתיות לנוער בסיכון בכלל ולנוער לקוי למידה בפרט. נדון בהתערבות בקרב לקוי למידה בבית הספר וכן, בהתבוננות חברתית ביקורתית על מונח לקויות הלמידה ובתרומתה להיותן גורם סיכון.

מטרות הקורס:

הכרות עם מאפיינים חוץ לימודיים [רגשיים, חברתיים, התנהגותיים] של תלמידים עם לקויות למידה
הבנת התמודדות משפחתית ועבודה עם הורים
התמודדות של מבוגרים עם ל"ל
הכרות עם כלים אלטרנטיביים לעבודה עם תלמידים עם לקויות למידה
הבנת פרספקטיבת ההבניה החברתית של מצויינות ולקויות למידה

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להתבונן על מכלול הקשיים של התלמיד עם לקויות הלמידה
לתכלל את מכלול המרחבים בהם הוא פועל
להתבונן על הקושי מכמה פרספקטיבות, מעבר לזו של איש החינוך בשטח
להכיר שיטות עבודה אלטרנטיביות וגישה אלטרנטיבית לגישה הפתולוגית השגורה

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: פרונטאלי בעיקר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הכרות עם מאפיינים חוץ לימודיים [רגשיים, חברתיים, התנהגותיים] של תלמידים עם לקויות למידה
הבנת התמודדות משפחתית ועבודה עם הורים
התמודדות של מבוגרים עם ל"ל
הכרות עם כלים אלטרנטיביים לעבודה עם תלמידים עם לקויות למידה
הבנת פרספקטיבת ההבניה החברתית של מצויינות ולקויות למידה

חומר חובה לקריאה:

היימן, ט. (2001). עמידות בקרב הורים לילדים עם צרכים מיוחדים. סוגיות בחינוך מיוחד ובשיקום, 16

היימן, ט., אולניק-שמשי, ד., ועדן ס. (2014). מעורבות וקרבת ברשת בקרב תלמידים עם הפרעת קשב והיפראקטיביות וללא הפרעה זו והקשר למסוגלות עצמית חברתית, בדידות ותמיכה חברתית. מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית, כרך כ"ב, גליון 39, עמ' 93-112.

זלמנסון, ג. (2000). קידום נוער כמערכת חינוך אלטרנטיבית. מנהל חברה ונוער
<http://noar.education.gov.il>.

חוק החינוך המיוחד (התשמ"ח - 1988)

Angold, A. E., Costello, J., & Erkanli A. J. (1999). Comorbidity. *Child Psychology and Psychiatry*, 40(1), 57-87.

Anyon, Y. (2009). Sociological theories of learning disabilities: understanding racial disproportionality in special education. *Journal of Human Behavior in Social Environment*, 19(1), 44-57.

Baumeister, A. L., Storch, E. A., & Geffken, G. R., (2007). Peer victimization in children with learning disabilities. *Children and Adolescence Social Work Journal*, 25(1): 11-23.

Bauminger, N. & Kimhi-Kind, I. (2008). Social information processing, security of attachment, and emotion regulation in children with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 41(3), 315-332.

Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental Psychology*, 22(6), 723-742.

Daniel, S. S., Walsh, A. K., Goldston, D. B., Arnold, E. M., Reboussin, B. A. & Wood, F. B. (2006). Suicidality, school dropout, and reading problems among adolescents. *Journal of Learning Disabilities*, 39(6), 507-514.

Dudley-Marling, C., & Paugh, P. (2010). Confronting the Discourse of Deficiencies, *Disability Studies Quarterly* 30(2).

Dudley-Marling, C. (2004). The social construction of learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 37(6), 482-489.

Dyson, L. L., (1996). The experience of families of children with learning disabilities: Parental stress, family functioning and sibling self-concept. *Journal of Learning Disabilities*, 29(3), 180-186.

Fraser, M. W., Richman, J. M., & Galinsky, M. J. (1999). Risk, Protection and Resilience: Toward a conceptual framework for social work practice. *Social Work Research*, 23(3), 131-142.

-
- Handwerk, M. L., & Marshall, R. M., (1998). Behavioral and emotional problems of students with learning disabilities, serious emotional disturbance, or both conditions. *Journal of Learning Disabilities*, 31(4), 327-338.
- Katsiyannis, A., Ryan, J., Zhang, D., Spann, A.,(2008). Juvenile delinquency and recidivism: The impact of academic achievement. *Reading & Writing Quarterly*, 24, 177-196.
- Klassen, R. (2002). A question of calibration: A review of the self-efficacy beliefs of students with learning disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 25, 88-102.
- McNamara, J. K., Willoughby, T., & Chalmers, H. (2005). Psychosocial status of adolescents with learning disabilities with and without comorbid attention deficit hyperactive disorder. *Learning Disabilities Research and Practice*, 20(4), 234-244.
- Mishna, F. (2003). Learning disabilities and bullying: double jeopardy. *Journal of Learning Disabilities*, 36(4), 336-347.
- Morrison, G. M., & Cosden, M. A. (1997). Risk, resilience and adjustment of individuals with learning disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 20, 43-60.
- Patterson, J.M. (2002). Understanding family resilience. *Journal of Clinical Psychology*, 58 (3), 233-246.
- Reid, D. K., & Valle, J. W., (2004) The discursive practice of learning disability: Implications for instruction and parent school relations. *Journal of Learning Disabilities*, 37(6), 466-481.
- Roer-Strier, D. (2002). University students with learning disabilities advocating for change. *Disability and Rehabilitation*, 24(17), 914-924.
- Rock, E., Fessler, M., & Church, R. (1997). The concomitance of learning disabilities and emotional / behavioral disorders: A conceptual model. *Journal of Learning Disabilities*, 30, 245-263.
- Seo, Y., Abbott, R. D., & Hawkins, D. J. (2008). Outcome status of students with learning disabilities at ages 21 and 24. *Journal of Learning Disabilities*, 41(4), 300-314.
- Snyder, C. R., Lopez, S. J., Hal S., Shorey, H. S., Rand, K. L., & Feldman, D. B., (2003). Hope Theory, Measurements, and Applications to School Psychology. *School Psychology Quarterly*, 18(2), 122-139.
- Stone, A.C., Bradley, K. & Kleiner, J. (2002). Parental understanding of children with language / learning disabilities and its role in the creation of scaffolding

opportunities. . In: B. Y. L. Wong & M. Donahue (Eds.), *The Social Dimensions of Learning Disabilities*, 133-160.

Vallance, D. D., Cummings, R. L., & Humphries, T., (1998). Mediators of the risk for problem behavior in children with language learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 31(2), 160-171.

חומר לקריאה נוספת:

Swanson, L., Harris, K. R., & Graham, S. (2013). *Handbook of Learning Disabilities*, 2nd ed. NY: Guilford Press

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 30 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

החל מהשנה לא תתאפשר הגשת סמינריון במסגרת הקורס